

Socjologia niepełnosprawności

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Socjologia	Cykl dydaktyczny 2022/2023	
Specjalność -	Kod przedmiotu HSOCS.I8K.1583847426.22	
Jednostka organizacyjna Wydział Humanistyczny	Języki wykładowe polski	
Poziom kształcenia Studia licencjackie I stopnia	Obligatoryjność Do wyboru	
Forma studiów Stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Profil studiów Ogólnoakademicki	Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi Tak	
Koordynator przedmiotu	Barbara Gąciarz	
Prowadzący zajęcia	Barbara Gąciarz	
Okres Semestr 4	Forma zaliczenia Zaliczenie	Liczba punktów ECTS 2
	Forma prowadzenia i godziny zajęć Konwersatorium: 30	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z najnowszymi podejściami teoretyczno-metodologicznymi do badania zjawiska niepełnosprawności i osób z niepełnosprawnościami
C2	Przekazanie studentom wiedzy na temat najnowszych badań naukowych z zakresu disability studies
C3	Wykształcenie u studentów umiejętności doceniania polityk różnorodności
C4	Budowanie świadomości, że odmienność nie powinna być przyczyną wykluczenia

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	Ma wiedzę o źródłach norm społecznych ich naturze oraz dostrzega ich wpływ na ludzkie zachowania w kontekście procesów normalizacji oraz sytgmatyzacji osób z niepełnosprawnościami.	SOC1A_W05	Aktywność na zajęciach, Kolokwium
W2	Student zna główne sposoby wyjaśniania współczesnych zjawisk społecznych, jakie dominują obecnie w subdyscyplinie jaką stanowi socjologia niepełnosprawności.	SOC1A_W03	Kolokwium
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	Student potrafi wykorzystać teorie, koncepcje i pojęcia do analizy rzeczywistości społecznej oraz umie krytycznie ocenić ich przydatność w procesie analizy zjawisk społecznych związanych ze zjawiskiem niepełnosprawności i funkcjonowaniem osób z niepełnosprawnościami.	SOC1A_U03	Aktywność na zajęciach, Kolokwium
Kompetencji społecznych - Student jest gotów do:			
K1	Docenia wartość własnej kultury i wagę innych kultur oraz umie dostrzec pozytywne aspekty różnorodności.	SOC1A_K07	Aktywność na zajęciach

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla modułu zajęć

Treści przedmiotu przedstawione w sylabusie pozwalają przekazać studentom wiedzę na temat prowadzonych współcześnie kierunków analiz w ramach subdyscypliny jaką stanowi socjologia niepełnosprawności. Układ tematów pozwala studentom nabyć wiedzę na temat historycznych i współczesnych modeli niepełnosprawności oraz ukazać wielowymiarowość i złożoność tego zjawiska. Umożliwia to nabycie przez studentów umiejętności krytycznego interpretowania wyników badań w tym zakresie. Pozwala też na zbudowanie, wśród osób studiujących przedmiot, postaw tolerancyjnych, otwartych na odmienność.

Nakład pracy studenta

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane aktywności
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	15
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	10
Egzamin lub kolokwium zaliczeniowe	2
Dodatkowe godziny kontaktowe	2
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 59

Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 30
-----------------------------------	----------------------------

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	1. Definicja i modele niepełnosprawności. 2. Niepełnosprawność - perspektywa historyczna i kulturowa. 3. Niepełnosprawność w świetle teorii rozwijanych na gruncie nauk społecznych. 4. Reprezentacje niepełnosprawności w mediach. 5. Postawy wobec osób niepełnosprawnych. 6. Rola rodziny i grup pierwotnych w życiu osób niepełnosprawnych. 7. Sieci społeczne osób z niepełnosprawnościami 8. Aktywizacja zawodowa niepełnosprawnych. 9. Wykluczenie osób z niepełnosprawnościami 10. Polityka społeczna a niepełnosprawność. 11. Edukacja osób z niepełnosprawnościami. 12. Emancypacja osób z niepełnosprawnościami. 13. Przemiany tożsamości osób z niepełnosprawnościami. 14. Niepełnosprawność i nowe technologie. 15. Podsumowanie i kolokwium zaliczeniowe	W1, W2, U1, K1	Konwersatorium

Informacje rozszerzone

Metody i techniki kształcenia:

Mini wykład, Dyskusja, Praca grupowa

Rodzaj zajęć	Metody zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
Konwersatorium	Aktywność na zajęciach, Kolokwium	Warunkiem uzyskania zaliczenia jest aktywność na zajęciach i zaliczenie kolokwium.

Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu

Warunkiem przystąpienia do zaliczenia w formie kolokwium jest aktywne uczestnictwo w zajęciach.

Dla osób realizujących indywidualny tryb studiowania istnieje możliwość ustalenia zaliczenia przedmiotu, bez konieczności uczestnictwa w zajęciach. Wymaga to jednak zgody osoby prowadzącej zajęcia w pierwszym miesiącu prowadzenia zajęć. 2 i 3 termin zaliczenia w formie ustnej odpowiedzi (3 pytania).

Sposób obliczania oceny końcowej

20% aktywny udział w zajęciach, 80% ocena z kolokwium w (formie testu/egzaminu ustnego - 2 i 3 termin).

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach

Nieobecność na zajęciach (dopuszczalne są dwie nieobecności) muszą zostać wyrównane. Sposób, tryb i termin należy ustalić z osobą prowadzącą zajęcia. Najpóźniej na dwa tygodnie przed ich zakończeniem.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z koncepcjami teoretycznymi oraz najnowszymi badaniami z zakresu disability studies.

Zasady udziału w poszczególnych zajęciach, ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa

Udział w zajęciach jest obowiązkowy.

Literatura

Obowiązkowa

1. Colin Barnes, Geof Mercer. 2014. Niepełnosprawność. Warszawa. SIC

Dodatkowa

1. Zachęcamy do odwiedzenia strony, gdzie są udostępnione linki i informacje o najnowszych publikacjach naukowych z zakresu disability studies: http://home.agh.edu.pl/~zuchowski/?page_id=1299

Badania i publikacje

Badania

1. Badania nad sytuacją i systemem wsparcia osób niepełnosprawnych w Polsce — Research into the situation and support system for disabled people in Poland / [wykonawca] Barbara GAĆIARZ // W: Innovator AGH : osiągnięcia naukowców Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie = AGH UST Innovator : achievements of researchers at the AGH University of Science and Technology in Krakow, Poland / red. Zbigniew Kąkol, Barbara Jezierska, Weronika Szewczyk ; tł. Grzegorz Kłopotowski. — Kraków : Dział Informacji i Promocji. Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica, 2014. — ISBN: 978-83-7464-751-9. — S. 91.
2. Aktywni niepełnosprawni? : obywatelski i społeczny potencjał środowiska osób niepełnosprawnych — Active person with disabilities? : civic and social potential of the environment peoples with disabilities / Tomasz MASŁYK, Ewa MIGACZEWSKA, Maria STOJKOW, Dorota ŻUCHOWSKA-SKIBA. — Kraków : Wydawnictwa AGH, 2016. — 145, [1] s.. — (Wydawnictwa Naukowe / Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie ; KU 0670). — Bibliogr. przy rozdz., Summ.. — ISBN: 978-83-7464-879-0

Publikacje

1. Między deklaracjami równego traktowania a realiami wykluczenia : polityka wobec niepełnosprawności jako przejaw dysfunkcji sfery publicznej — Between the declarations of equal treatment and the realities of exclusion: disability policy as a manifestation of dysfunction in the public sphere / Barbara GAĆIARZ // Studia Socjologiczne ; ISSN 0039-3371. — 2017
2. Polityka społeczna wobec niepełnosprawności : zarządzanie problemem czy strategia empowerment? — [Social policy towards disability : problem management or strategy of empowerment?] / Barbara GAĆIARZ // W: Niezatrudnieniowe wymiary aktywizacji : w stronę modelu empowerment? / Arkadiusz Karwacki, [et al.]. — Toruń : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2017. — ISBN: 978-83-231-3977-5. — S. 65-105. — Bibliogr. w formie przypisów
3. Niepełnosprawność a instytucje: w kierunku inteligentnej polityki społecznej — [Disability and institutions: towards an

- intelligent social policy] / Barbara GAĆIARZ, Seweryn RUDNICKI, Dorota ŻUCHOWSKA-SKIBA // W: Polscy niepełnosprawni : pomiędzy deklaracjami a realiami / pod red. Barbary Gąciarz, Seweryna Rudnickiego i Doroty Żuchowskiej-Skiby. — Kraków : Wydawnictwa AGH, 2015. — (Monografia Wydawnictw Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie). — ISBN: 978-83-7464-845-5
4. Socjologia niepełnosprawności : instytucje a integracja społeczna osób niepełnosprawnych w Polsce — [Sociology of disability : institutions and social integration of people with disabilities in Poland] / Barbara GAĆIARZ // W: Socjologia medycyny w Polsce z perspektywy półwiecza : nurty badawcze, najważniejsze osiągnięcia, perspektywy rozwoju / red. nauk. Antonina Ostrowska, Michał Skrzypek. — Warszawa : Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, 2015. — ISBN: 978-83-7683-094-0. — S. 331-347
 5. Aktywność środowisk osób niepełnosprawnych we współczesnej Polsce — Activity of persons with disabilities in contemporary Poland / Dorota ŻUCHOWSKA-SKIBA. — Warszawa : Wydawnictwo IFiS PAN, 2016.
 6. Niepełnosprawność w dobie Web 2.0 : znaczenie portali społecznościowych dla osób z niepełnosprawnościami — Disability in the Web 2.0 era : importance of social networking sites for people with disabilities / Dorota ŻUCHOWSKA-SKIBA // W: Wybrane problemy społeczne : teraźniejszość - przyszłość / red. nauk. Ewa Grudzińska, Marta Mikołajczyk. — Warszawa : Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, 2018. — ISBN: 978-83-66010-09-3. — S. 138-148.
 7. Oblicza niepełnosprawności w teorii i praktyce — [Representations of disability in theory and practice] / pod red. Jakuba Niedbalskiego, Marioli Raćław, Doroty ŻUCHOWSKIEJ-SKIBY. — Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2017. — 365 s.. — (Aktywni (Nie)pełnosprawni / koordynator serii Jakub Niedbalski).
 8. Integracja, emancypacja czy afirmacja? : tożsamości osób z niepełnosprawnościami we współczesnej Polsce — Integration, emancipation, or affirmation? : identity of persons with disabilities in contemporary Poland / Dorota ŻUCHOWSKA-SKIBA // Przegląd Socjologii Jakościowej [Dokument elektroniczny]. - Czasopismo elektroniczne ; ISSN 1733-8069. — 2018 t. 14 nr 3, s. 12-28.

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
SOC1A_K07	Docenia wartość własnej kultury i wagę innych kultur.
SOC1A_U03	Potrafi wykorzystać teorie, koncepcje i pojęcia do analizy rzeczywistości społecznej oraz umie krytycznie ocenić ich przydatność w procesie analizy zjawisk społecznych.
SOC1A_W03	Zna podstawowe koncepcje teoretyczne w socjologii, zna różnice pomiędzy najważniejszymi paradygmatami analizy rzeczywistości społecznej.
SOC1A_W05	Ma wiedzę o normach konstytuujących i regulujących struktury i instytucje społeczne; ma wiedzę o źródłach tych norm ich naturze, zmianach i sposobach wpływania na ludzkie zachowania.